

С. Г. Самара*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ ВЗАЄМОВІДНОСИН КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ТА МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

Взаємовідносини між Кабінетом Міністрів України і місцевими держадміністраціями обумовлюються статусом Уряду України як вищого органу в системі органів виконавчої влади¹. Цей статус передбачає встановлення і регулювання відносин підзвітності і підконтрольності міністерств та інших органів виконавчої влади. Значною мірою ці відносини регулюються шляхом здійснення Кабінетом Міністрів України повноважень у правових та організаційних формах. Уряд приймає обов'язкові до виконання нормативно-правові акти, використовуючи правову форму. Разом з тим Кабінет Міністрів проводить повсякденну діяльність, в тому числі діяльність, пов'язану з прийняттям урядових актів, в основному використовуючи організаційну форму роботи, виходячи з чого організаційні форми в його діяльності не можуть мати другорядне значення.

Слід відзначити, що організаційні форми взаємовідносин Кабінету Міністрів України з місцевими держадміністраціями використовуються насамперед під час:

- забезпечення взаємодії Кабінету Міністрів України з обласними, Київською і Севастопольською міськими держадміністраціями з питань реалізації державної регіональної політики, проведення аналізу їх діяльності щодо розв'язання проблем соціально-економічного розвитку регіонів та з реалізації державної кадрової політики;

- здійснення контролю за дотриманням місцевими держадміністраціями Конституції і Законів України, актів Президента України і Кабінету Міністрів;

- розроблення місцевими держадміністраціями пропозицій Уряду щодо поліпшення організації власної роботи;

- проведення місцевими держадміністраціями експертизи надісланих їм Урядом проектів, а у деяких випадках за дорученням Уряду чи за власною ініціативою — підготовка проектів урядових нормативно-правових актів.

Зважаючи на те, що кожна із зазначених організаційних форм відносин є багатоаспектною, що не дає змоги охарактеризувати їх в межах однієї публікації, метою нашої статті є проведення аналізу організаційних форм діяльності Кабінету Міністрів України у відносинах з місцевими держадміністраціями та розроблення пропозицій щодо їх удосконалення.

Актуальність розгляду питання удосконалення організаційних форм діяльності Кабінету Міністрів України у відносинах з місцевими держадміністраціями зумовлена постійним зростанням їх ролі у практичній діяльності Уряду при здійсненні закріплених за ним повноважень, а також потребою пошуку нових форм та налагодження нових відносин з місцевими держадміністраціями у зв'язку з формуванням Уряду на коаліційній основі. Наукові дослідження у цьому напрямі майже відсутні, що також є одним з чинників дослідження даного питання.

У Юридичній енциклопедії під формою розуміється: 1) “зовнішній вигляд, обрис речі, дії тощо або зовнішній вираз певного змісту”; 2) “устрій, вид, тип, структура відповідних суспільних (соціальних, економічних, правових, організаційних тощо) утворень або процесів (наприклад, управління, судочинства, оплати, обміну), а також порядок чогось”².

© Самара С. Г., 2006

* здобувач кафедри державного управління і менеджменту Національної академії державного управління при Президенті України

¹ Конституція України від 28.06.1996 р. // ВВР. — 1996. — № 30. — Ст. 113-116.

² Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. — К.: Укр. Енцикл., 2004. — Т. 6: Т-Я. — С. 294.

Організаційні відносини, що здійснюються за участю Кабінету Міністрів України, за своїм характером є відносинами управлінськими. Сутність таких відносин досить детально розкрито у монографії Н. Р. Нижник. Зокрема, автор підкреслює, що “чим складніша і динамічніша структура і зв’язки в комбінованому державному управлінні, тим більше уваги державно-управлінські органи повинні приділяти організаційним відносинам”³.

Акцент на сутності та значенні організаційних форм в діяльності органів державного управління робить Г. В. Атаманчук, який визначає їх як “... способи колективного пошуку оптимального варіанта рішення якої-небудь управлінської проблеми”. Виділяючи такі групи організаційних елементів в управлінській практиці, як “організаційні дії, організаційні заходи, організаційні форми, організаційно-правові форми, організаційні структури”, автор вважає, що “... в організаційних формах більш представлені різні точки зору і підходи, обговорення і дискусії, компроміси і узгодження”⁴.

Організаційні форми і методи діяльності органу відносять також (разом з цілями і завданнями його діяльності, що забезпечують розв’язання поставлених управлінських завдань шляхом виконання функцій органом та сукупністю правообов’язків) до обов’язкових елементів компетенції органу виконавчої влади⁵. Російські вчені зазначають, що неправова (організаційна) форма державного управління — “це діяльність, що здійснюється будь-яким із владних суб’єктів адміністративного права, хоча і в межах чинного законодавства, однак без будь-якого юридичного оформлення, найчастіше в межах щоденної діяльності, що носить внутрішньоорганізаційний, допоміжний характер стосовно зовнішньої виконавчо-розпорядчої діяльності органу державного управління і не викликає прямих юридичних наслідків”^{6,7}. До таких форм науковці відносять: а) організаційні дії, тобто дії, пов’язані з внутрішньою організацією процесу державного управління (інформування підвідомчих структур про зміни в чинному законодавстві, проведення нарад, семінарів, організація внутрішніх обслідувань і перевірок, розроблення методичних рекомендацій тощо); б) матеріально-технічні заходи (експедиція, транспортне обслуговування, організація і використання засобів зв’язку тощо).

Питання організаційної діяльності уряду (щодо діяльності Ради Міністрів СРСР) розглядається в дослідженні під редакцією Б. М. Лазарева, в якому зазначено, що “всі форми організації роботи уряду можна розділити на дві групи: основні і допоміжні. Основні (в результаті яких приймаються акти уряду): засідання, одноособова розпорядча діяльність Голови і його заступників; засідання Президії та інших постійних органів Ради Міністрів. Допоміжні: наради у Голови Ради Міністрів і його заступників; засідання постійних і тимчасових комісій Ради Міністрів її Президії”⁸.

Проведений аналіз дає можливість визначити організаційні форми діяльності Кабінету Міністрів України як зовнішній прояв їх діяльності, види організаційних врегульованих законодавством України відносин, що використовуються Урядом при управлінні.

Наведена класифікація організаційних форм управлінської діяльності Кабінету Міністрів України дає змогу виділити такі їх види, як організаційні дії та матеріально-технічні операції.

В нашому дослідженні розглядатимуться організаційні дії Кабінету Міністрів України стосовно місцевих держадміністрацій. Через неможливість розроблення переліку всіх

³ Нижник Н. Р. Государственно-управленческие отношения в демократическом обществе. — К., 1995. — С. 35.

⁴ Атаманчук Г. В. Теория государственного управления: Курс лекций. Изд. 2-е, дополн. — М.: Омега-Л, 2004. — С. 246-247.

⁵ Дмитриев Ю. А., Евтеева А. А., Петров С. М. Административное право: Учебник. — М.: Эксмо, 2005. — С. 105.

⁶ Там же. — С. 231.

⁷ Там же. — С. 232.

⁸ Управленческие процедуры / Б. М. Лазарев, И. Ш. Муксинов, А. Ф. Ноздрачев и др.; / Отв. ред. Б. М. Лазарев: АН СССР, Ин-т гос-ва и права. — М.: Наука, 1988. — С. 169.

організаційних дій, що використовуються органами державного управління, найбільш ґрунтовно зрозуміти сутність організаційних дій Уряду у відносинах з місцевими держадміністраціями (щодо поліпшення) можна на основі таких функцій:

- проведення засідання Уряду за участю голів обласних (Київської і Севастопольської міських) держадміністрацій;
- надання доручень Кабінетом Міністрів України та його членами головам обласних (Київської і Севастопольської міських) держадміністрацій;
- здійснення контролю за діяльністю місцевих держадміністрацій;
- проведення семінарів, нарад в областях та районах за участю представників Кабінету Міністрів України;
- проведення співбесід з кандидатами на посади голів державних адміністрацій, обговорення їх кандидатур на засіданнях Уряду та подання для призначення Президентіві України;
- здійснення робочих поїздок у регіони.

Іншими організаційними діями може бути проведення селекторних нарад, виїзних нарад в регіонах, спілкування за допомогою засобів зв'язку тощо.

Правовою основою організаційних дій Кабінету Міністрів України у відносинах з місцевими держадміністраціями, є, насамперед, акти Уряду — Тимчасовий Регламент Кабінету Міністрів України⁹, акти, що закріплюють за регіонами України членів Кабінету Міністрів України¹⁰ і регулюють порядок подання звітів місцевими держадміністраціями¹¹ та інші.

Порядок проведення засідань Кабінету Міністрів України за участю голів обласних (Київської і Севастопольської міських) держадміністрацій впливає з загального порядку проведення засідань Уряду, що врегульований Тимчасовим регламентом Кабінету Міністрів України. Присутність голів місцевих держадміністрацій зумовлена такими чинниками, як:

- підбиття підсумків соціально-економічного розвитку країни за певний період;
- розгляд питань, вирішення яких потребує спільних зусиль центральних і місцевих органів виконавчої влади;
- звіти голів місцевих держадміністрацій.

Як свідчить практика, з січня 2004 року по травень 2006 року голови обласних (Київської і Севастопольської міських) держадміністрацій були присутніми лише на 15 засіданнях Уряду: у 2004 році — на шести, у 2005 році — на п'яти, з січня по травень 2006 року — на чотирьох. Питання, які обговорювались в присутності керівників місцевих держадміністрацій на засіданнях Уряду, стосувалися результатів соціально-економічного розвитку України за певний період та хід виконання програми діяльності Кабінету Міністрів України, виплати пенсій, погашення заборгованості із заробітної плати, готовності до зими, підсумків роботи агропромислового комплексу та цінової ситуації, що склалася на продовольчому ринку, інвестиційної політики України та результатів аналізу функціонування спеціальних економічних зон і територій пріоритетного розвитку, заходів щодо забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів та тощо.

Присутність голів обласних (Київської і Севастопольської міських) держадміністрацій дає змогу синхронізувати роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади з розв'язання нагальних проблем соціально-економічного розвитку регіонів.

⁹ Про затвердження Тимчасового Регламенту Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.06.2000 р. // ОВУ. — 2000. — № 24. — Ст. 994.

¹⁰ Про забезпечення взаємодії Кабінету Міністрів України з Верховною Радою України, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2002 р. // ОВУ. — 2002. — № 49. — Ст. 2220.

¹¹ Про щорічні звіти голів обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.02.2000 р. // ОВУ. — 2000. — № 8. — Ст. 318.

Проведення таких засідань, з нашої точки зору, є абсолютно виправданою організаційною дією. Для її удосконалення доцільно частіше проводити виїзні засідання Кабінету Міністрів України (з 2004 — по червень 2006 року було лише чотири), що дасть можливість бути присутніми на них не лише головам обласних (Київської і Севастопольської міських), а й районним держадміністраціям:

Не менш змістовною організаційною дією Кабінету Міністрів України у відносинах з місцевими державними адміністраціями є надання доручень. Відповідно до Типового регламенту Кабінету Міністрів України Кабінет Міністрів України видає доручення у формі “витягів з протоколу засідань”, а Прем’єр-міністру, Першому віце-прем’єр-міністру, віце-прем’єр-міністрам та Міністру Кабінету Міністрів України надано право надавати власні доручення. Виконання доручень підлягає обов’язковому контролю¹².

Доручення Кабінету Міністрів України чи його членів не є актами Кабінету Міністрів України і їх видання, на нашу думку, зумовлене потребою здійснення оперативного управління місцевими держадміністраціями, головам обласних (Київської і Севастопольської міських) держадміністрацій Кабінетом Міністрів України було надано:

- у 2004 році — 1377 доручень (з них: на акти Президента України та Секретаріату Президента України — 6,6 %; на акти Кабінету Міністрів України — 4,2 %; на акти Верховної Ради України — 4,4 %; на запити народних депутатів України — 5,3 %; на Закони України — 4,4 %; інші -75,1 %);

- у 2005 році — 1368 доручень (з них: на акти Президента України та Секретаріату Президента України — 9,4 %; на акти Кабінету Міністрів України — 5,5 %; на акти Верховної Ради України — 4,1 %; на запити народних депутатів України — 2,8 %; на Закони України — 5,6 %; інші -72,3 %);

- за січень-травень 2006 року — 429 доручень (з них: на акти Президента України та Секретаріату Президента України — 13,1 %; на акти Кабінету Міністрів України — 0,5 %; на акти Верховної Ради України — 6,7 %; на запити народних депутатів України — 1,6 %; на Закони України — 4,1 %; інші — 74 %).

Особисто Прем’єр-міністром України було надано у 2004 році — 275 доручень, у 2005 році — 1368, за січень-травень 2006 року — 114. Першим віце-прем’єр-міністром України надано у 2004 році — 360 доручень, у 2005 році — 427, за січень-травень 2006 року — 122. Віце-прем’єр-міністрами України надано у 2004 році — 647 доручень, у 2005 році — 549, за січень-травень 2006 року — 177.

Кабінетом Міністрів України надана значна кількість доручень головам обласних (Київської і Севастопольської міських) держадміністрацій, зокрема з таких питань:

- соціально-економічного розвитку: у 2004 році — 196 (14,2 %), у 2005 році — 197 (14,4 %), у січні-травні 2006 року — 34 (7,9 %);

- сільського господарства: відповідно у 2004 році — 87 (6,3 %), у 2005 році — 87 (6,3 %), у січні-травні 2006 року — 35 (8,1 %);

- промисловості, транспорту, зв’язку та будівництва: відповідно у 2004 році — 90 (6,5 %), у 2005 році — 120 (8,8 %), у січні-травні 2006 року — 41 (9,5 %);

- бюджету і фінансів: відповідно у 2004 році — 128 (9,3 %), у 2005 році — 113 (8,3 %), у січні-травні 2006 року — 47 (1,1 %);

- соціального захисту: відповідно у 2004 році — 148 (10,7 %), у 2005 році — 140 (10,2 %), у січні-травні 2006 року — 31 (7,2 %);

¹² Про затвердження Типового регламенту місцевої державної адміністрації: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.1999 р. // ОВУ. — 1999. — № 50. — Ст. 2456.

- освіти: відповідно у 2004 році — 41 (3,0 %), у 2005 році — 40 (2,9 %), у січні-травні 2006 року — 5 (1,2 %);
- спорту, сім'ї і молоді: відповідно у 2004 році — 47 (3,4 %), у 2005 році — 67 (4,9 %), у січні-травні 2006 року — 20 (4,6 %);
- охорони здоров'я: відповідно у 2004 році — 47 (3,4 %), у 2005 році — 57 (4,2 %), у січні-травні 2006 року — 14 (3,3 %);
- культури: відповідно у 2004 році — 5 (4,0 %), у 2005 році — 72 (5,3 %), у січні-травні 2006 року — 24 (5,6 %);
- житлово-комунального господарства: відповідно у 2004 році — 50 (3,6 %), у 2005 році — 49 (3,6 %), у січні-травні 2006 року — 14 (3,3 %);
- екології: відповідно у 2004 році — 12 (0,9 %), у 2005 році — 32 (2,3 %), у січні-травні 2006 року — 17 (4,0 %);
- інші: відповідно у 2004 році — 427 (34,3 %), у 2005 році — 394 (28,8 %), у січні-травні 2006 року — 147 (34,3 %).

Загалом, враховуючи те, що доручення як організаційна дія повинні залишитися в межах повноважень Уряду у відносинах з місцевими держадміністраціями, дотримуємось також позиції, що доручення не повинні підміняти розпорядження Кабінету Міністрів України. Вважаємо також, що кількість доручень повинна зменшуватись, оскільки може скластися ситуація, яку визначив Г. В. Атаманчук як “створюється видимість того, що проблеми знаходяться в центрі уваги, їх “бачать”, про них “говорять”, тоді, як в дійсності вони не вирішуються”¹³. З урахуванням наведеного доцільно стосовно доручень Уряду закріпити норму, подібну до норми, що врегульовує статус доручень Президента України і передбачає, що останні повинні оформлюватися як розпорядження Президента України¹⁴.

Здійснення Кабінетом Міністрів України контролю за діяльністю місцевих держадміністрацій полягає у проведенні перевірок на місцях та заслуховуванні на засіданнях Уряду звітів голів держадміністрацій про стан справ на відповідних територіях.

Сутність контролю Кабінету Міністрів України за діяльністю місцевих держадміністрацій визначається його метою, наявністю суб'єктів здійснення, об'єкта і предмета контролю, процедурою та наслідками. Контрольна діяльність Уряду може провадитися як в правовій, так і в організаційній формі. Остання при цьому застосовується частіше. Кабінет Міністрів України здійснює контроль як безпосередньо (шляхом заслуховування звітів, аналізу на засіданнях уряду інформації про стан та розвиток територій, прийняття рішень за результатами розгляду на засіданні Уряду), так і опосередковано (через утворювані урядові комітети, урядові комісії, консультативно-дорадчі органи, надання доручень центральним органам виконавчої влади провести перевірки тощо). Крім того, урядовий контроль за діяльністю місцевих держадміністрацій може мати систематичний характер (у формі щорічного звітування адміністрацій про виконання покладених на них повноважень, а також про суспільно-політичний, соціально-економічний розвиток відповідної території) та здійснюватися з ініціативи фізичних або юридичних осіб (у процесі розгляду їх звернень Урядом) чи за ініціативою самого Кабінету Міністрів України.

Результати контролю Кабінету Міністрів за діяльністю місцевих державних адміністрацій знаходять відображення в офіційних матеріалах, що містять дані про характер контролюючих дій, стан справ за тими чи іншими фактами і юридичні наслідки. За результатами контрольних дій Кабінет Міністрів приймає відповідне рішення. Це рішення може мати рекомендаційний чи

¹³ Атаманчук Г. В. Указ. работа. — С. 246-247.

¹⁴ Про порядок підготовки і внесення актів Президента України: Указ Президента України від 20 серпня 1993 року № 346/93 із наступними змінами // ОВУ. — 2002. — № 5. — Ст. 185.

правоохоронний характер (якщо з'ясуються обставини щодо неправомірності поведінки об'єкта контролю).

Проведення співбесід з кандидатами на посади голів державних адміністрацій, а також щодо звільнення їх з посад, перед їх поданням на призначення чи звільнення Президентом України здійснюють віце-прем'єр-міністри відповідно до їх функціональних повноважень. Порядок проведення співбесіди регулюється постановами Кабінету Міністрів України від 29 липня 1999 р. № 1369 "Про порядок призначення на посади та звільнення з посад перших заступників, заступників голів та керівників апарату обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій"¹⁵ та від 13 грудня 2001 р. № 1658 "Про затвердження Порядку розгляду питань, пов'язаних з призначенням на посади та звільненням з посад керівників, заступників керівників центральних органів виконавчої влади, урядових органів державного управління, керівників торговельно-економічних місій у складі закордонних дипломатичних установ України, державних підприємств та їх об'єднань, а також голів місцевих державних адміністрацій" із змінами.

Враховуючи те, що кандидати на вакантні посади першого заступника, заступників голів обласних держадміністрацій, голів районних держадміністрацій спочатку проходять співбесіди у Секретаріаті Кабінету Міністрів України, у діяльності урядовців така організаційна дія, на нашу думку, є достатньо відповідальною. Це пов'язано з тим, що від позиції Першого віце-прем'єр-міністра, віце-прем'єр міністрів на засіданні Уряду значною мірою залежить остаточне урядове рішення — надсилати Президентові України подання про призначення чи звільнення з посади. Роль цієї організаційної дії з набранням чинності Законом України "Про внесення змін до Конституції України" від 8 грудня 2004 р. та після формування коаліційного уряду, на нашу думку, суттєво зміниться, що зумовлюватиметься новими формальними та фактичними взаємовідносинами між Президентом України і Кабінетом Міністрів України. Саме тому в аспекті удосконалення цієї організаційної дії вважаємо за необхідне внести зміни до постанови Уряду від 13 грудня 2001 р. № 1658 щодо деталізації процедури проведення цих співбесід і можливості кандидата бути присутнім на засіданні Уряду під час обговорення питання стосовно направлення подання Президентові України.

Протягом 2005 року у Секретаріаті Кабінету Міністрів України пройшли співбесіди на вакантні посади керівників місцевих органів виконавчої влади 628 керівників місцевих органів виконавчої влади (перших заступників, заступників голів та керівників апаратів обласних, Київської і Севастопольської держадміністрацій, голів районних держадміністрацій), у I кварталі 2006 року — 12 заступників голів обласних держадміністрацій, 13 голів районних держадміністрацій. За поданнями Кабінету Міністрів України звільнено 12 заступників голів обласних держадміністрацій та вісім голів районних держадміністрацій.

Значною мірою організаційні форми діяльності Кабінету Міністрів України у відносинах з місцевими держадміністраціями виявляються у здійсненні робочих поїздок Прем'єр-міністром України та членами Кабінету Міністрів України у регіони. Вони здійснюються або за особистим планом роботи урядовця, або на виконання рішень Уряду з метою надання практичної допомоги у розв'язанні певних проблем. За своїм змістом робочі поїздки Прем'єр-міністра України є дуже насиченими і, як правило, в їх програму включаються відвідування підприємств, установ, зустрічі з трудовими колективами, наради з адміністративно-господарським активом та представниками малого і середнього бізнесу регіонів, зустрічі з професорсько-викладацьким складом і студентами вищих навчальних закладів, з представниками релігійних конфесій тощо.

¹⁵ Про затвердження Типового регламенту місцевої державної адміністрації: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.1999 р. // ОВУ. — 1999. — № 50. — Ст. 2456.

Якщо проаналізувати саму кількість робочих поїздок Прем'єр-міністра України до регіонів, то у 2004 році їх було здійснено — 64, у 2005 році — 10, у першому кварталі 2006 року — вісім.

За результатами всіх робочих поїздок Прем'єр-міністра України та членів Кабінету Міністрів України підготовлені окремі доручення Прем'єр-міністра України місцевим органам виконавчої влади щодо розв'язання основних регіональних проблем з подальшим забезпеченням чіткого, систематичного контролю.

Обмежений обсяг публікації не дає можливості більш ґрунтовно і детально проаналізувати кожен з визначених організаційних дій, тому саме їх зміст може стати предметом для подальших наукових розробок. У цілому ж на основі проведеного аналізу можна зробити такі висновки:

1. Організаційним діям серед організаційних форм діяльності Кабінету Міністрів України належить провідне місце, оскільки саме завдяки їм Уряд, з одного боку, має можливість реалізувати свою компетенцію у правових формах, а з іншого — своєчасно отримувати інформацію про стан і розвиток адміністративно-територіальних одиниць України.

2. Незважаючи на те, що організаційні дії виступають як практична діяльність Уряду у відносинах з держадміністраціями, вони є найбільш формалізованими, що і сприяє їх ефективному використанню.

3. Повний перелік організаційних дій, що використовуються Кабінетом Міністрів України у відносинах з держадміністраціями, дати неможливо. Їх виникнення чи зникнення, а також застосування як самостійних або у поєднанні з правовими формами зумовлюється: а) станом керованих об'єктів, на відповідних територіях (зокрема, зверненнями громадян); б) проблемами управління, що виникають в місцевих держадміністраціях (наприклад, низька компетентність, неналежне виконання покладених на держадміністрації повноважень); в) потребами Уряду в отриманні офіційної достовірної і своєчасної інформації з відповідних територій; г) потребами узгодження, координації дій місцевих держадміністрацій; д) потребою інформування самим Кабінетом Міністрів України Верховну Раду України та Президента України про соціально-економічну ситуацію, що склалася в державі чи на окремих її територіях.

4. Удосконалення організаційних форм діяльності Кабінету Міністрів України у відносинах з місцевими держадміністраціями ми пов'язуємо насамперед з правовим забезпеченням: прийняттям нових нормативно-правових актів чи внесенням змін до існуючих. Це дасть змогу позбутися таких негативних явищ організаційних форм, визначених Г. В. Атаманчуком, як значні матеріальні та фінансові витрати при низькій віддачі від їх застосування та ведення за їх допомогою бюрократичних ігор навколо гострих суспільних проблем¹⁶.

*Стаття рекомендована до друку кафедрою державного управління і менеджменту
Національної академії державного управління при Президентові України
(протокол № 13 від 29 травня 2006 року)*

¹⁶ Атаманчук Г. В. Указ. работа. — С. 247.